

YÖNETİMDE HALKLA İLİŞKİLERİ İŞLEVI

Yrd. Doç. Dr. Filiz Balta PELTEKOĞLU
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
İletişim Fakültesi

Halkle ilişkiler demokrasiyi destekleyici öğelerdendir. Yönetimsel ve endüstriyel işlemlerin karmaşıklığı gittikçe artmaktadır. Bu işlemler ancak halkla ilişkiler sayesinde kişiler tarafından daha net anlaşılabilir hale getirilir. İNDİRA GHANDI

Giriş;

Yönetim felsefesinin temel taşlarından biri olan halkla ilişkiler, diğer organizasyonlarda olduğu gibi, ülke yönetiminin de ayrılmaz bir parçasıdır. Hedef kitlelerle tüm iletişim çabalarını içeren halkla ilişkiler, genel anlamda yönetim ve halkın yönetime muhatap olduğu kamu kurumları açısından büyük önem taşımaktadır. Bu iki taraf arasında iletişimin sağlanması ve alınan kararların sağlıklı uygulanabilmesi halkla ilişkilerin desteğini zorunlu kılmaktadır.

Yönetim açısından halkla ilişkilerin temel işlevleri; izlenen politika, plan ya da projeler hakkında, halkı bilgilendirmek ve onların görüşlerini de alarak kararların isabetlilik oranını arttırmak olarak özetlenebilir. Başka bir deyişle, sonuçlarından etkileneceği konular hakkında kamuyu bilgilendirmek ve görüşlerini almaktır (Bkz, Black, s.156).

Bu makalede halkla ilişkilerin yönetim açısından önemine değinilecek ve işlevleri incelenecektir.

Yönetim Bazında Halkla İlişkilerin Önemi;

Demokrasinin işlenmesi, yönetenler ve yönetilenler arasında iki yönlü bilgi akışına dayanır. Nasıl iletişim kurulacağı ise, yönetimin genel felsefesine dayandığı kadar, yönetim birimlerinde çalışan kişilerin mantalitesi ile de yakından ilgilidir

(JohnCole-Morgan, s.145).

Hükümetin etkisi ve boyutları genişledikçe vatandaşlarla kurulacak ilişkiler daha da önem kazanmakta, ancak uçlar arasında uçurum da büyümektedir. Hükümet yapılarının karmaşıklaşması, vatandaşların konuları anlamasını güçleştirmekte ve karar verme yetkisinin vatandaştan uzaklaşmasına ve yönetimle arasındaki uçurumun büyümesine neden olmaktadır.

Vatandaşlar ile yönetim arasındaki sorunları genellikle yönetimin yasal düzenlemelerinden kaynaklanmaktadır (Belson, s.229).

Hükümet içinde yada dışındaki akılcı kişiler günümüzde daha verimli bilgi akış sistemine gereksinim olduğu konusunda birleşmektedirler.

Yıllar önce Aristotle "Çevre çok karmaşık, insanın politik kapasitesiye basit; ikisi arasında bir köprü kurulabilir mi" (Center, Cutlip, Broom, s.565) d erken, adeta bu konuda aracılık edecek bir görevin önemine dikkat çekiyordu.

Bu soruna çözüm sınırlı da olsa halkla ilişkiler sayesinde getirilebilir.

Sanayide olduğu gibi ülke yönetiminde de halkla ilişkiler yönetimin temel taşlarından biridir.

Yönetimden kaynaklanan halkla ilişkiler deyimini girift olduğu kadar, bu giriftliğin sınırları içinde o oranda ayrık ve değişken ilişkileri ifade eder. Devletin çeşitli alanlarda hizmet veren görevlilerinin ekonomik ve sosyal alanda oynadıkları rolün çapının büyümesi, iki temel taraf olan halkla yönetim arasındaki mesafenin kapatılması uğruna harcanan çabaların çok geniş boyutlarda uygulanması gereğini ortaya koymaktadır.

Halkla ilişkiler bundan böyle kamu hizmetlerinde de yaşamın temel öğelerini oluşturmaktadır.

1956 ve 1976 yıllarında Fransa'da yapılan bir çift anket, 1956 yılında Fransız yönetiminin halkla ilişkiler gereksiniminden yoksun olduğunu, 1976 yılına kadar geçen zaman süreci içinde halkla ilişkiler konusunun sağlam bir biçimde yönetsel mekanizmalara yerleşmiş ve sağlam temellere dayanarak gelişmekte olduğunu ortaya koymuştur (Lougovoy, Huisman, s.543)

Yeni anlayışa göre vatandaş sadece hukuksal bir birey değildir. Yönetimlerde klasik otorite ve güvenlik işlevleri çerçevesinde belirlenip oturtulmuş kuruluşların sergilediği yönetim modellerine tabi olması gereken bir birey değil; yönetimler için bir müşteri durumuna gelmişti (Lougovoy, Huisman, s.546) İşte yine bu nedenle bir

iletişim mekanizmasına, gereksinim duyulmaktadır. Kuşkusuz bu iletişimi sağlayacak olan halkla ilişkiler işlevidir.

Yönetimlerde Halkla İlişkilerin Amaçları;

Halkla ilişkilerin yönetim alanında uygulanışı diğer uygulama alanlarından daha gerilere gitmektedir. Bu konunun ilklerinden olarak anılan Amos Kendall'ın Andrew Jackson için danışman ve basın sözcülüğü görevini yerine getirmesinden sonra ABD'de halkla ilişkilerin yönetim alanında bugünkü anlamına en yakın biçimde kullanılışı Theodore Roosevelt zamanında başlamıştır. (Baskin, Aronoff, s.404). Roosevelt ve o günün Tarım ve Orman Bakanı Pinchot'un 1898'de birlikte gerçekleştirdikleri basın ve halkla ilişkiler çabaları hükümetin ilk halkla ilişkiler faaliyeti olarak kabul edilmektedir (Center, Cutlip, Broom, s.573)

Yönetimin halkla ilişkileri iki varsayıma dayanmaktadır (Center, Cutlip, Broom, s.567).

*Demokratik hükümetler vatandaşlarını bilgilendirmekle yükümlüdür.

*Verimli yönetim ancak vatandaşın katılımı ve seçmenin desteği ile oluşur.

Her alanda olduğu gibi, yönetimde de amacı hedef kitle- ki bu anlamda tüm toplumdur.-ile karşılıklı iletişimi sağlamak olan halkla ilişkilerin yönetim açısından planlı ve süreklilik göstermesi gereken amaçlarını sıralamak gerekirse (Center, Cutlip, Broom, s.567-568, Ayrıca, bkz. Baskin, Aronoff, s.409)

*Değişen toplumsal ve teknolojik gelişmelerin zorunlu kıldığı yasal düzenlemeler ve reformların benimsenmesini sağlamak.

*Yönetimin karmaşık fonksiyonlarına olan duyarsızlığı ortadan kaldırmak ve seçmene güvenilir enformasyon sağlamak.

*Halkı verilen hizmetler konusunda bilgilendirmek.

*Vatandaşların aracıya gerek duymadan görüşlerini yönetime ulaştırabileceği sistemleri oluşturmak.

*Halkın görüşlerini yasa koyuculara ileterek düzenlemelerin daha gerçekçi ve kabul edilebilir olmalarını sağlamak.

*Yurttaşları idari kurallara gereksinimleri olduğu konusunda ikna etmek

Kuşkusuz bu amaçları gerçekleştirebilmek için araçlara ve bu araçları kullanacak halkla ilişkiler uzmanlarına gereksinim vardır.

Yönetim Alanında Halkla İlişkiler ve Yöntemler;

Vatandaşlara hangi hizmetlerin sunulduğu yada onlardan nasıl yararlanmalarını gerektiği konusunda bilgi vermek zorunluluğu olmasa bile ,yönetimin artan kompleks yapısını anlaşılır hale getirmek amacı medyayı kullanımı zorunlu kılmaktadır.ABD'ye ait bazı bilgilere gözetmek iletişim araçlarının bu konudaki önemini ortaya koymaktadır.

1980 yılında kamuyu bilgilendirmekle görevli 3.033 iletişim uzmanı görev yapmaktadır.Bunun yanında, 2.272'i yazmak, 1.722'i teknik konularda yazmak, 1.659'u görsel işitsel konulardan sorumlu , 2.199 editör asistanı ,182 yabancı yayınlarla ilgili çalışması ile ABD yönetiminde toplam 12.157 uzman halkla ilişkiler işlevine katkıda bulunmaktadır.1980'li yılların ortalarından itibaren ABD'de, Enerji Bakanlığı 47 milyon\$, Savunma Bakanlığı46milyon\$, Sağlık Hizmetleri 56 milyon \$ ile halkla ilişkiler ve medya alanında yönetimin en fazla harcama yapan temsilcileri olma sıfatını kazanmışlardır (Seitel, s.408)

Tarım Bakanlığında 650 kişi çalışmakta ve 600 yayın için yılda 12 milyon dolar bütçe ayrılmaktadır (Baskin, Aronoff, s.405).

Hatta sadece ülke içinde değil ,diğer ülkelerde de ABD'nin politikasını anlatmak ve destek almak için 1988 yılında 820 milyon dolar bütçesi olan ABD Enformasyon bürosunda (United States Information Agency-USIA) 9000 kişi çalışmakta ve 129 ülkede faaliyetini sürdürmektedir. Bu kadar geniş bir ağa sahip olan USIA'nın kullandığı iletişim tekniklerini kısaca şu şekilde sıralamak mümkündür (Seitel, s.409); Radyo; 42 dilde yayın yapan Voice of America haftada ortalama 120 milyon kişiye ulaşmaktadır.

Film ve Televizyon; USIA 125 ülkeyi hedefleyen çok sayıda film üretmektedir.

Yayınlar; Ülke dışına yönelik 16 dergi 18 dilde broşür poster gibi basılı materyal yayınlamaktadır.

Sergiler; USIA Rusya Federasyonu ve Doğu Avrupa ülkeleri de dahil olmak üzere yılda ortalama 35 sergi düzenlemektedir.

Eğitim;USIA 200 enformasyon merkezinde kütüphaneleri desteklemekte ve eğitim programlarının sponsorluğunu üstlenmektedir.

Sonuç;

Halkla ilişkiler tüm alanlarında olduğu gibi yönetim alanında da önemli bir işlev üstlenmektedir. Halkla ilişkiler, Yönetimin hedef kitlesi olan ,genel anlamda halk

ile iletişimi sürdürmeye yardımcı olmak, halkı bilgilendirmek, görüşlerini almak, kamu kurumlarının işlerliğinin arttırılmasına katkıda bulunmak gibi konularda görev üstlenmektedir.

Yine tüm uygulamalarında olduğu gibi bu konuda da amaçlarını gerçekteştirebilmek için iletişim yöntemlerine gereksinim duymakta ve yararlanmaktadır.

Ayrıca belirtilmesi gereken bir diğer nokta da ülke yönetimlerinin uluslararası amaçlarını gerçekteştirmek için yine halkla ilişkilerden yararlanmalarıdır.

KAYNAKÇA

- 1 .Baskin Otis,Aronoff Craig,**Public Relations;The Proffession and the Practice**,3.ed.Dubuque;Wm.C.Brown Publishers,19885
- 2.Belson Walter W"How to Assure Good Relations With Government "**Public Relations Handbook**, 7.ed. Ed.Philip Lesly, Englewood Cliffs; N.j.1959
- 3.Black Sam,**Introduction to Public Relations**,London;Modino Press Limited,1989
- 4.Cutlip Scott M,Center Allen H,Broom Glen ,**Effective Public Relations**,6.ed.Englewood Cliffs,N.J.,1985
- 5.Lougovoy Constantin,Huisman Denis,**Traite de Relations Publiques**, Paris;Presses Universitaires de France,1981
- 6.Seitel,Fraser P,**The Practice of Public Relations**,4.ed. Columbus;Ohio; Merril Publishing Company,1989